

Aan de Rechtbank Limburg
Postbus 950
6040 AZ Roermond

Horst, 28-11-'23

Betreft: Beroep tegen het besluit van 7 november op aangevraagde omgevingsvergunning en op 10 november 2023 gepubliceerde omgevingsvergunning huisvesting arbeidsmigranten in een bedrijfsloods aan de St, Jorisweg 70, 5963 ND te Hegelsom

Op 15 februari 2023 heeft Horst aan de Maas een ontwerpbesluit gepubliceerd m.b.t. de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het huisvesten van arbeidsmigranten in een **bedrijfsloods** aan de St. Jorisweg 70 in Hegelsom. Dat ontwerpbesluit is gebaseerd op een aanvraag die jaren terug is aangeleverd, te weten 12 april 2018. Naar aanleiding van het ontwerpbesluit heeft de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten Horst aan de Maas een zienswijze ingediend. De zienswijze(n) hebben geleid tot een aanpassing van de aanvraag: deels geactualiseerd in verband met Parapluplan Arbeidsmigranten 2021 en het aantal te huisvesten arbeidsmigranten is teruggebracht van 92 naar 52. Volgens de gemeente Horst aan de Maas zijn de voorgestelde wijzigingen niet van dien aard dat er sprake is van een geheel nieuwe aanvraag en kunnen volgens de gemeente derhalve gezien worden als **wijzigingen van ondergeschikt belang**. De ingediende **zienswijzen zijn ongegrond verklaard**.

Overigens is de gewijzigde aanvraag gedateerd op 27-7-'23, wat afwijkt van de rode tekst in het aangepaste aanvraagformulier 20-7-'23. De "nieuwe aanvraagdatum" is dus 20-7-'23 of 27-7-'23.

Gedateerde onderbouwing vergunningaanvraag

De vergunning is verleend naar aanleiding van een aanvraag die jaren terug is aangeleverd, te weten 12 april 2018. Dat is zo'n vijf jaar geleden en een en ander is dus behoorlijk gedateerd. Temeer omdat ingevolge artikel 3.1.1a Bro bij vaststelling van ruimtelijke besluiten de 'houdbaarheidsdatum' van gegevens en onderzoeken in beginsel op twee jaar ligt. De motivatie voor de huisvesting van arbeidsmigranten is door Aelmans Tuinadvies aangeleverd op 11 april 2018. Daarin staat vermeld dat een omgevingsvergunning voor een nieuwe kas en bedrijfsloods (zonder huisvesting) is verleend in september 2017. De bovenverdieping van deze loods is toen omschreven als opslagruimte, en als zodanig vergund. Volgens de vergunningvrager is op dat moment al besproken dat enige tijd later de aanvraag voor de huisvesting op de verdieping ingediend zou worden. Het heeft er alle schijn van dat de aanvraag met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten met opzet al zo vroeg ingediend is om te voorkomen dat (strengere) eisen op basis van later vast te stellen (en inmiddels vastgesteld) beleid en regelgeving (m.n. Paraplubestemmingsplan) zouden gaan gelden. De gemeente denkt daar aan tegemoet te komen door de vergunningaanvraag "ex tunc" te toetsen. In het Zienswijzenrapport (blz. 4) stelt de gemeente dat op de aanvraag d.d. 12-4-'18 op initiatief van de destijds verantwoordelijke wethouder geen besluit is genomen. Op basis waarvan de toenmalig verantwoordelijke wethouder dat gedaan heeft, is niet duidelijk. Juist om die reden is een Woo-verzoek ingediend. De aanvraag is na dat besluit echter niet ingetrokken of buiten behandeling gelaten. Overigens verbaast het ons dat vervolgens in het Zienswijzenrapport gesteld wordt dat ex tunc beoordeeld **moest** worden. In een vergelijkbare casus stelt het College van B&W naar aanleiding van vragen de VVD-fractie (naar aanleiding van een vergunningaanvraag van "Bergerbaan" dat er wél getoetst moet worden aan het actuele beleid. Zowel bij de voorliggende casus St. Jorisweg 70 als bij "Bergerbaan" geldt dat het gaat om een "uitgebreide procedure" (zie "Beantwoording technische vragen raadsvoorstellen vragen VVD pagina 7, 21-3-2023: <https://horstandemaas.raadsinformatie.nl/document/12529959/3>).

Ondanks het feit dat de gemeente haar “ex tunc-beoordeling” t.a.v. de oorspronkelijke aanvraag aan blijft houden, is de vergunningaanvraag op een aantal punten gewijzigd. Maar de wijzigingen zouden van ondergeschikt belang zijn. Daarbij zou het gaan om aanpassing aan het Paraplubestemmingsplan van 2021 en het aantal te huisvesten arbeidsmigranten is teruggebracht van 92 naar 52. Wij zijn niet in de gelegenheid gesteld een zienswijze in te brengen tegen de gewijzigde aanvraag, noch is er een mogelijkheid geboden bezwaar aan te tekenen tegen het besluit om de vergunning te verlenen.

Ondanks de deels “geactualiseerde” vergunningaanvraag heeft de toetsing van de aanvraag toch “ex tunc” plaatsgevonden. Vraag is hoe dat te rijmen is met een ons inziens **majeure wijziging**, zodat niet getoetst zou moeten worden aan het Paraplubestemmingsplan “Huisvesting arbeidsmigranten” 2013, maar aan het Paraplubestemmingsplan van 2021. In het vervolg van het ontwerpbesluit, waarop het besluit om de vergunning te verlenen is gebaseerd, het planologisch regime van het door de gemeenteraad van Horst aan de Maas op 25 juni 2013 vastgestelde “oude” Paraplubestemmingsplan en de “Correctieve herziening Paraplubestemmingsplan Huisvesting arbeidsmigranten”, vastgesteld door de raad op 16 december 2014, in navolging van de uitspraak van de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State van 25 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2307. De aanvraag d.d. 12 april 2018 was al in strijd met dit voorheen geldende planologisch regime en niet duidelijk is gemaakt hoe de gewijzigde aanvraag getoetst is aan het actuele Paraplubestemmingsplan 2021 en dus is niet te beoordelen of die gewijzigde aanvraag wel of niet in strijd is met het geldende planologische regime.

In dit geval moet “ex nunc” het recht worden toegepast zoals dat nu geldt. Thwan van Gennip Versproducten B.V. maakte ten tijde van het indienen van de aanvraag op grond van het toen geldende planologische regime geen rechtstreekse aanspraak op verlening van een (gebonden) omgevingsvergunning voor bouwen (vergelijk Raad van State 20 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2010, r.o.2.3). Niet alleen vanwege strijd met voormeld Paraplubestemmingsplan uit 2013 en de correctieve herziening uit 2014, maar bovendien zijn de aangevraagde activiteiten in strijd met de planregels van het bestemmingsplan “Californië 1”, vastgesteld door de raad op 17 december 2013. In strijd met artikel 4.1 sub d onder 4 heeft Thwan van Gennip Versproducten B.V. namelijk ten onrechte niet aangetoond dat structurele huisvesting noodzakelijk is voor de bedrijfsbehoefte van dit agrarische bedrijf, omdat het bedrijf zonder deze huisvesting kennelijk ook het bedrijf kan exploiteren. Voorts heeft Thwan van Gennip Versproducten B.V. ten onrechte hierover geen advies ingewonnen bij een onafhankelijke derde partij.

Huisvesting van arbeidsmigranten moet verantwoord plaatsvinden, op basis van de laatste inzichten en regelgeving. Wat betreft beleid en wet- en regelgeving is er zowel landelijk, provinciaal als gemeentelijk sinds de aanvraag een en ander drastisch veranderd. Zo is het Rapport van de Commissie Roemer verschenen, waarin onder andere ingegaan wordt op de leef- en huisvestingsomstandigheden van arbeidsmigranten. Door te toetsen aan het beleid zoals dat gold in 2018 worden arbeidsmigranten dus behandeld als “tweederangs burgers”, zoals Emile Roemer het noemde in diens rapport.

Wijzigingen aanvraag van ondergeschikt belang

Zoals gesteld is de wijziging van 92 naar 52 te huisvesten arbeidsmigranten in de bedrijfsloods een majeure aanpassing van de aanvankelijke aanvraag. Het uitgangspunt van deze aanpassing is – nemen wij aan – dat de ruimtelijke uitstraling en de waarneembare invloed van het aantal arbeidsmigranten een positief effect zullen hebben op de omgeving. Het betreft daarbij niet enkel een visueel aspect, maar de wijziging heeft ook betrekking op andere gevolgen voor de omgeving. Als die gevolgen slechts minimaal zijn, zouden de eerdere bezwaren van de omgeving en de Werkgroep Huisvesting arbeidsmigranten die eerder naar voren zijn gekomen in de zienswijzen, sowieso overeind blijven.

Ook de stelling dat de aanvraag deels geactualiseerd is op basis van het Paraplubestemmingsplan 2021 dient ons inziens gezien te worden als een majeure aanpassing. Tegelijkertijd kan geconstateerd worden dat op die punten waar door de buurt zowel bij de eerste aanvraag als bij de gewijzigde aanvraag kritiek is geuit – zoals de inrichting van de omgeving en het gebrek aan recreatieve voorzieningen - juist nauwelijks aanpassingen hebben plaats gevonden. Ons inziens kan niet gesteld worden dat het aanpassen van het aantal te huisvesten arbeidsmigranten én wijzigingen naar aanleiding van een nieuw planologisch regime (het Paraplubestemmingsplan 2021) als “van ondergeschikt belang” kunnen worden gezien. Indien een nieuw toetsingskader (het Paraplubestemmingsplan 2021) nauwelijks af zou wijken van het “oude” Paraplubestemmingsplan, dan zou dat waar kunnen zijn, maar het gemeentebestuur heeft het Paraplubestemmingsplan natuurlijk niet “een beetje gewijzigd”, maar fundamenteel. Dat rechtvaardigt dat de vergunning opnieuw aangevraagd dient te worden en vervolgens getoetst moet worden aan het nieuwe kader, te weten het Paraplubestemmingsplan 2021. Dat geldt temeer omdat de gemeente ook zélf erkent dat – met de wijzigingen in de gewijzigde aanvraag – de aanvraag slechts voor 90% voldoet aan het huidige beleid (zie Zienswijzenrapport, blz. 4). Niet duidelijk is waar die berekening van 90% op gebaseerd is wat dan niet voldoet aan het huidige beleid.

Door de gemeente zijn de ingediende zienswijzen naar aanleiding van het ontwerpbesluit op de aanvankelijke aanvraag voorgelegd aan de vergunningaanvrager, die – in samenhang met ambtelijke adviezen – is gekomen tot de hiervoor aangegeven majeure aanpassingen. In het Zienswijzenrapport d.d. 7 november 2023 wordt – kort gezegd – gesteld dat de aanvraag is aangepast omdat het beleid is aangepast. Daarmee ondermijnt de gemeente zélf haar argument dat ex tunc getoetst moest worden en mag vervolgens vastgesteld worden dat het ontwerpbesluit met betrekking tot de aanvankelijke aanvraag niet conform het actueel geldende beleid en niet conform de actueel geldende regels genomen is. Al jaren vecht de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten tegen het door het gemeentebestuur uitvoeren van door haarzelf (in de gemeenteraad) vastgestelde beleid en de in de gemeenteraad vastgestelde regels. Het is vreemd dat de indieners van die zienswijzen de bevindingen van het gemeentelijk bestuur ten aanzien van hun zienswijzen niet vernomen hebben vóórdat de omgevingsvergunning verleend is en de aanvrager wél (zie de opmerking in de “toelichting aanpassingen vergunningaanvraag” van de aanvrager) en dat wordt nóg vreemder als we vervolgens zien dat datzelfde gemeentelijk bestuur de zienswijzen – die aanleiding zijn voor de gewijzigde aanvraag – niet gegrond verklaart. Die handelwijze, gevoegd bij het gegeven dat met betrekking tot de gewijzigde aanvraag geen nieuw ontwerpbesluit is opgemaakt, op basis waarop nieuwe zienswijzen ingediend hadden kunnen worden, noch dat de mogelijkheid geboden wordt op een laagdrempelige (en kosteloze manier) bezwaren in te dienen, zodat beoordeling van die bezwaren plaats hadden kunnen vinden door de Commissie Bezwaar en Beroep van de gemeente Horst aan de Maas, maakt het dat de gang van zaken door de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten ervaren wordt als manipulatief en onrechtvaardig. De gevolgde procedure lijkt er slechts op gericht de mening van de omgeving “uit te sluiten” en de aanvrager ruimschoots tegemoet te komen. Zij kunnen daar slechts tegen ageren door naar de rechter te stappen, met alle verdere kosten van dien, waarbij de werkgroep als partij aanzienlijk minder kapitaalkrachtig is als de gemeente en de vergunningaanvrager.

In het besluit op de (gewijzigde) aanvraag wordt met betrekking tot de gevolgde procedure vermeld dat de termijn waarbinnen de gemeente op de aanvraag moet hebben beslist zes maanden bedraagt. Hoe staat deze termijn in verhouding tot de afhandelingsduur van de oorspronkelijke aanvraag, zijnde ruim vijf jaar?

Verblijfsduur

Bij de aanvraag en het bijbehorende besluit om de vergunning te verlenen gaat om een permanente vergunning, terwijl het huidige beleid alleen tijdelijke vergunningen toe staat, voor 10 jaar. De gemeente erkent in het Zienswijzenrapport (blz. 5) dat dit op 12 april 2018 nog geldig was en daarom toegestaan is (i.v.m. ex tunc-toetsing). Daarnaast wordt uitgegaan van “logiesverblijf”, wat impliceert dat de individuele arbeidsmigranten slechts voor een beperkte tijd gehuisvest mogen worden. Volgens de wet mag je bij logiesverblijf 2/3 van een half jaar verblijven. Opvallend is dat op dit argument – dat door de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten opgenomen is in haar Zienswijze – in het Zienswijzenrapport niet gereageerd wordt door de gemeente. Er wordt slechts geconcludeerd dat vanuit het Bouwbesluit het alleen nodig is een gebruiksfunctie toe te kennen, het is aan de aanvrager aan te geven welke gebruiksfunctie.

Van belang is te herhalen dat, als de termijn van 10 jaar in de actuele regelgeving wordt overschreden, dat aan te merken is als permanente bewoning en gelden er hele andere regels, óók met betrekking tot bijvoorbeeld de bouwregels. In de motivatie van de aanvraag wordt gesteld dat het gaat om de huisvesting van arbeidsmigranten tijdens het seizoen, voor maximaal vier maanden. Maar in de praktijk blijkt het huisvesten van arbeidsmigranten steeds lucratiever en ervaring bij verschillende locaties is dat gehuisveste arbeidsmigranten niet alleen bij het bedrijf werken dat zorg draagt voor de huisvesting, maar óók voor andere bedrijven werken en dat niet alleen in het seizoen, maar ook daarbuiten. Als er gehandhaafd wordt, betekent dat, dat die arbeidsmigranten na de wettelijk vastgestelde periode van verblijf verplicht zijn om te vertrekken. De kans op dakloosheid is dan reëel. Dat druist in tegen de aanbevelingen van de commissie Roemer, waarin gepleit wordt voor een zekere mate van ‘huurbescherming’.

Landschapsplan

Ook het ontworpen landschapsplan (geleverd door Ron Janssen) is verouderd en in de gewijzigde aanvraag nauwelijks aangepast. En waar wél een aanpassing heeft plaatsgevonden, is geen rekening gehouden met de biomassacentrale. Er hebben ook ontwikkelingen plaats gevonden die het landschapsplan verder frustreren. Zo is inmiddels op een stuk dat voor groenbeplanting gepland was (ingeplande groen om de hoek van de “kantine”) inmiddels een groot deel van het bouwoppervlak betegeld. De arbeidsmigranten mogen dus “vertoeven” op klinkers! Verder is er een loods gebouwd en is er nauwelijks ruimte waar de arbeidsmigranten buiten kunnen recreëren (of om een ander reden verblijven). Volgens huidig beleid moeten er zowel inpandig als uitpandig recreatievoorzieningen aanwezig zijn/gemaakt worden. Op enkele bankjes, eventueel een overkapping in de toekomst en wandelpaden verzorgd door Californië BV na is er niks in het plan opgenomen, vastgelegd en gewaarborgd. Voor zover na te gaan is het Landschaps Inpassings Plan (LIP), dat hoort bij de bouw van het pand en reeds vergund is in 2017, niet helemaal uitgevoerd, zodat sprake is van een overtreding waartegen gehandhaafd moet worden. Op basis van de voorschriften is uitvoering en instandhouding van het Landschapsplan ook ten onrechte niet geborgd.

Opvallend is dat de gemeente in het Zienswijzenrapport stelt dat door afname van het aantal te huisvesten arbeidsmigranten de parkeerbehoefte/parkeerdruk is afgenomen en er meer ruimte is ontstaan voor recreatieve voorzieningen, wat de kwaliteit van de buitenruimte volgens de gemeente ten goede zou komen. Over de kwaliteit van de recreatieve voorzieningen wordt echter niets gezegd.

Aantallen te huisvesten arbeidsmigranten

In de onderbouwing van het aantal te huisvesten arbeidsmigranten wordt aangegeven dat er elf tot twaalf arbeidsmigranten nodig zijn per hectare kas. Op basis waarvan is voor ons onduidelijk. Er is in de stukken geen document aangetroffen die dit aantal onderbouwd. Dat roept een aantal vragen op.

Een belangrijke vraag is of de betrokken aanvrager onderzoek heeft gedaan naar de mogelijkheden van de actuele arbeidsmarkt. Is er niet al een aanbod van arbeidskrachten in de nabije regio? Is er door de aanvrager moeite gedaan om zulke arbeidskrachten te vinden? Dat kunnen in principe werklozen of andere uitkeringsgerechtigden zijn, maar ook reeds elders gehuisveste arbeidsmigranten die op zoek zijn naar (ander) werk. Ook is bekend dat de gemeente bezig is met het plan om als gemeente huisvesting te initiëren en in dat kader is de vraag of de aanvrager inspanningen heeft geleverd om daar op aan te haken en in dat geval te wachten op de realisatie er van.

Bij de aanvankelijke aanvraag is geen verklaring van de accountant toegevoegd. Dat zou tijdens het moment van de aanvankelijke aanvraag niet nodig zijn. Maar in het huidige beleid dient wel een accountantsverklaring overlegd te worden, met een berekening van het voor het eigen bedrijf benodigde aantal arbeidsmigranten, inclusief onderbouwing. Overigens staat in het Bestemmingsplan Californië 1 dat de eigenaar dient aan te tonen dat structurele huisvesting noodzakelijk is voor de bedrijfsbehoefte van het agrarisch bedrijf.

Bij de gewijzigde aanvraag is een “rapport van bevindingen” van de accountant bijgevoegd, maar dat is **geen accountantsverklaring**. De bijlagen bij dit rapport zijn niet aangetroffen in de stukken (zie de online publicatie: <https://jeleefomgeving.nl/inzien/download/809266660/9f7a58cc-7e51-11ee-8160-005056011332/f8ab65d4-7e51-11ee-8160-005056011332>). Dit “Rapport van bevindingen” is niet aangetroffen tussen de stukken die de gemeente aan de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten stuurde. In de eerdere aanvraag betekende de berekende benodigde 92 arbeidsmigranten de piekbehoefte. Nu wordt – in de gewijzigde aanvraag - uitgegaan van de huisvesting van 52 arbeidsmigranten. In het Zienswijzenrapport wordt aangegeven dat er een aanvullende onderbouwing van de behoefte aan arbeidsmigranten op het bedrijf opgevraagd. De gemeente stelt dat het vertrouwelijke en bedrijfsgevoelige informatie is en dat zij de onderbouwing beoordeeld en akkoord heeft bevonden. Wij kunnen deze gegevens niet beoordelen! Maar het is vreemd dat eerst – bij de aanvankelijke aanvraag “aangetoond” zou zijn dat er persé 92 arbeidsmigranten nodig zijn en dat nu volstaan kan worden met “slechts” 52 arbeidsmigranten. Hoe betrouwbaar zijn dan de berekeningen?

Ervan uitgaande dat er in de tuinbouwloods maximaal 52 personen aanwezig mogen zijn (een maximum van aanwezige personen in pand volgens het advies van de veiligheidsregio), komt de vraag op hoe dit te handhaven is. Mag de eigenaar, kantoorpersoneel, loodgieter en een vrachtwagenchauffeur niet meer binnen als alle 52 arbeidsmigranten binnen zijn? Of wordt een deurseleid gehanteerd: eentje er uit – eentje er in? Kortom, het voorschrift dat er maximaal 52 personen tegelijkertijd in het pand aanwezig zijn is niet handhaafbaar.

Duurzaamheid, veiligheid en gezondheid

Inmiddels is er een vergunning verleend voor een houtverbrandingsinstallatie, c.q. biomassacentrale, die de leefomstandigheden voor eventuele toekomstige te huisvesten arbeidsmigranten aanmerkelijk zal beïnvloeden, c.q. verslechteren (denk o.a. aan uitstoot fijn stof en geluidsoverlast). In de verleende vergunning wordt voor de huisvesting van de arbeidsmigranten uitgegaan van een “logiesverblijf”. Dat impliceert dat er aanzienlijk lagere eisen gesteld kunnen worden aan duurzaamheid, veiligheid en gezondheid van de locatie waar de arbeidsmigranten verblijven. Daarmee lijkt een schijnconstructie te zijn opgetuigd, waarbij niet het welzijn van de gehuisveste arbeidsmigranten als uitgangspunt is gehanteerd, maar de voordelen die de lagere normen hebben voor de huisvester.

In het ontwerpbesluit met betrekking tot de oorspronkelijke aanvraag wordt door de gemeente geconcludeerd dat er geen sprake is van een onevenredige aantasting van de sociale veiligheid. Waar dat op gebaseerd was, is niet duidelijk geworden en dat was ook niet af te leiden uit de aanvraag.

Daarin ontbrak namelijk een deugdelijk beheersplan. In het Zienswijzenrapport van de gemeente wordt nu opgemerkt dat een beheersplan strikt genomen geen indieningsvereiste was op het moment van de oorspronkelijke aanvraag, maar dat desalniettemin een beheersplan is opgesteld. Hoe daaruit zou moeten blijken dat er nu alsnog wél sprake is van sociale veiligheid, blijft ongewis!

Ten behoeve van de omgeving zijn specifieke regels getroffen met betrekking tot de gerealiseerde biomassacentrale (denk aan afstand, geluid, uitstoot en dergelijke). Over de biomassacentrale staat in de aanvraag niets vermeld en derhalve is niet getoetst welke risico's de arbeidsmigranten lopen qua veiligheid en gezondheid. In dat laatste geval doelen wij met name op de uitstoot van onder andere roet en fijn stof, die aangetoond schadelijk zijn voor de gezondheid van mensen, maar ook de geluids-overlast, die gezondheidsschade kan berokkenen. Volgens de gemeente is er geen significant gezondheidseffect van "schone ketels met rookgasreiniging" welke voldoen aan het Activiteitenbesluit. "Vooralsnog", zo stelt de gemeente in haar Zienswijzenrapport (blz. 7) dat ervan uitgegaan moet worden dat de installatie voldoet aan het Activiteitenbesluit. "We hebben geen reden aan te nemen dat sprake is van een ongezonde leefomgeving", stelt de gemeente. "Aannemen" is ons inzien niet voldoende. Hier dient gedegen onderzoek aan ten grondslag te liggen. Het gaat immers om mensen! De gemeente negeert in haar reactie overigens ook klachten die door omwonenden zijn ingediend met betrekking tot de biomassacentrale (m.n. met betrekking tot geluid. Graag wijzen wij in dit verband op jurisprudentie van de rechtbank Oost-Brabant ([ECLI:NL:RBOBR:2021:6369](https://www.rechtspraak.nl/ECLI:NL:RBOBR:2021:6369), [Rechtbank Oost-Brabant, 20/3556 \(rechtspraak.nl\)](https://www.rechtspraak.nl/Oost-Brabant,20/3556)). De gemeente heeft – vergelijkbaar met de casus in IJsselstein - niet gemotiveerd, c.q. wetenschappelijk onderbouwd waarom ondanks de onvermijdelijke uitstoot van stoffen als bijvoorbeeld roet en fijn stof en de productie van lawaai er toch sprake is van een goed woon-en leefklimaat voor de arbeidsmigranten.

Waar het gaat om de (brand)veiligheid is uitgegaan van de oude aanvraag, die met behulp van knippen en plakken enigszins is aangepast. De datum van wijziging is volgens de rode tekst 20-7-2023. Naar onze informatie (<https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/omgevingsloket/vragen-antwoorden/bedrijven/aanvraag-0/aanvraag-wijzigen/>) kan er dan geen wijziging meer doorgevoerd worden. Voor alle duidelijkheid: de eerdere aanvraag is in 2018 ingediend en daarop heeft de gemeente begin 2023 een ontwerpbesluit genomen. Het is uitdrukkelijk de vraag of bij het opstellen van het rapport van de Veiligheidsregio kennis bestaat van de huidige situatie, op basis waarvan het rapport is opgesteld. Zo is in de stukken niets opgenomen m.b.t. de aanwezige biomassacentrale. Thwan van Gennip geeft in een reactie op de verslagen aan dat ze de zienswijzen niet hebben ingezien, in het zienswijzenrapport wordt aangegeven dat de initiatiefnemer deze wel heeft ontvangen, omdat hij er adequaat op gereageerd zou hebben.

Omgevingsgesprek

Eind 2018 hebben er gesprekken plaats gevonden tussen de vergunningvrager/initiatiefnemer Thwan van Gennip, die vergezeld werd van diens adviseur en de buurt. Bij het gesprek was toentertijd ook de gemeente vertegenwoordigd door een ambtenaar (dhr. Hesen). Hetgeen toen besproken is, heeft geen enkele actualiteitswaarde meer. Bij de stukken zoals die aangeleverd zijn door de vergunningvrager is een verslag van de toenmalige gesprekken aangetroffen (als onderdeel, c.q. bijlage van het landschapsplan) waaraan de handtekening van de omwonenden ontbreekt. In het verslag zijn diverse zaken genoteerd, die niet zijn geborgd in de te verlenen vergunning. Hoe kunnen deze zaken dan gehandhaafd worden? Zo wordt er bijvoorbeeld in het omgevingsgesprek aangegeven dat huisregels verplicht zijn vanuit de gemeente, maar die huisregels zitten niet bij de stukken.

Inmiddels heeft het bedrijf nieuwe informatiebijeenkomsten georganiseerd voor de buurt, waarbij de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten ook uitgenodigd is. Deze informatiebijeenkomsten kunnen uitdrukkelijk niet omschreven worden als “omgevingsgesprekken”. De communicatie was grotendeels eenzijdig (het bedrijf “zond”, de aanwezigen “ontvingen”). De reacties op de verslagen van de informatiebijeenkomsten zijn zeer afwijzend en wat vooral doorklinkt is dat de verslagen geen correct beeld schetsen van wat er naar voren is gekomen. De verslagen zijn dan ook niet onderschreven door de buurt, iets wat in de “Richtlijnen Omgevingsgesprek Horst aan de Maas” wél gevraagd wordt! In het Zienswijzenrapport stelt de gemeente dat ten tijde van de oorspronkelijke aanvraag er geen indieningsvereiste was met betrekking tot het verslag van het omgevingsgesprek. Nu is er wel sprake van zulk een indieningsvereiste. Nu de gemeente ex tunc getoetst heeft, wordt niet geëist dat een verslag met een update van de omgevingsdialoog moet worden ingediend.

Er hebben weliswaar nieuwe informatiebijeenkomsten plaatsgevonden, maar zoals gesteld voldoen die niet aan de “richtlijnen Omgevingsgesprek Horst aan de Maas” en is het verslag niet ondertekend door de deelnemers aan het omgevingsgesprek, zoals vereist wordt in de genoemde richtlijnen. Daarmee voldoet de aanvrager niet aan de vereiste, maar dat wordt door de gemeente ten onrechte genegeerd, wellicht op basis van de ex-tunc-toetsing. Hiervoor hebben we al betoogd waarom ons inziens ex-nunc beoordeeld zou moeten worden, ook m.b.t. dit aspect van de regelgeving.

In het Zienswijzenrapport wordt aangegeven dat de deelnemers aan de informatiebijeenkomsten het op een aantal punten die in de verslagen genoemd worden, niet eens zijn. Daarmee bagatelliseert de gemeente doelbewust het karakter van de mening van de aanwezigen en gaat zij niet in op de kwalitatieve strekking van de opmerkingen. Feitelijk bestaat er geen enkel draagvlak in de buurt.

De afgelopen vijf jaar is er in dit gebied en op het perceel van Van Gennip heel veel gebeurd, bijgekomen, veranderd en is het beleid compleet anders geworden. Uitgaande van de momenteel in een straal van zo’n 3 kilometer gehuisveste (en voor nog meer huisvestingsplannen) 3000 arbeidsmigranten en de daarmee door omwonenden ervaren overlast en meer nog de onbalans in de demografische ontwikkeling van dit gebied, heeft enig draagvlak voor de huisvesting van arbeidsmigranten verregaand ondermijnd. En dat terwijl de gemeente Horst aan de Maas stelt zich actief te verzetten tegen verdere cumulatie van huisvesting van arbeidsmigranten in dit gebied. De ervaring in de afgelopen 4,5 jaar leert dat de gemeente ondanks die toezeggingen daar niets mee doet en door blijft gaan met het verstrekken van vergunningen, terwijl ook aan de grens met Horst aan de Maas (in de gemeente Venlo) meer dan duizend arbeidsmigranten gehuisvest (gaan) worden.

Humane normen

Uitgaande van de aanbevelingen van de Commissie Roemer wordt niet voldaan aan fatsoenlijke huisvesting van arbeidsmigranten. Ondanks de bewering van de vergunningaanvrager dat hij “goede huisvesting” als een belangrijke factor voor zijn bedrijfsvoering ziet en hij het personeel op een goede wijze wil huisvesten, omdat dat het “terugkeerpercentage” van de arbeidsmigranten zou verhogen, heeft hij uitsluitend gekeken naar de normen die vanuit het SNF gesteld worden. In de aanvankelijke aanvraag ging de aanvrager nog uit van huisvesting van arbeidsmigranten die op geen enkele wijze voldeden aan die normen, nu die vanuit het huidige beleid wél gelden, conformeert hij zich daar aan. Maar daarmee negeert hij het advies van de Commissie Roemer: één persoon per kamer. Hij ziet er geen been in twee personen te huisvesten op één kamer. De door Van Gennip geplande huisvesting is dan ook niet toereikend en niet menselijk. De privacy van de individuele arbeidsmigranten is nauwelijks gewaarborgd. Er wordt verder voorzien in gezamenlijke sanitaire voorzieningen, dus niet toegespitst op de individuele (mannelijke of vrouwelijke) arbeidsmigrant, wat ook niet tegemoet komt aan de aanbevelingen van de Commissie Roemer.

Op de meeste kamers zijn geen ramen waar daglicht binnen kan vallen. In het beheerplan wordt eufemistisch gesproken over “kamers die voorzien zijn van veel lichtinval”. En er zit inderdaad een polycarbonaat gedeelte in het dak (zie ook google maps) en het daglicht valt dan (volgens de SNF-toets via een raam langs de deur naar binnen). Maar die ramen zijn niet te zien op de tekening. Ook een lichtdoorlatend plafond is niet terug te zien op de tekening. Op de tekeningen zijn aan de zijkant en de zijde van de binnenkant van de bedrijfsloods geen ramen ingetekend. En aan de achterkant van de bedrijfsloods bevindt zich de kas, dus ook daar geen lichtinval. Buiten de lichtinval is er dus ook geen uitzicht naar buiten in de meeste kamers.

Een aanvankelijk geplande fitnessruimte komt niet terug in de voorliggende aanvraag. Rest nu slechts een recreatieruimte. Arbeidsmigranten huisvesten in een bedrijfsloods is niet goed en onwenselijk. Daarbij is het van belang te melden dat op 7-3-'23 een nieuwe wet is aangenomen met betrekking tot “verhuurderschap”. De vergunning is op veel punten in strijd met deze nieuwe wet. Bijvoorbeeld Artikel 8.2b “het in gebruik geven van een afzonderlijk afsluitbare verblijfsruimte die voldoet aan de daarvoor geldende eisen van de bouwregelgeving aan iedere arbeidsmigrant die geen huishouden vormt met een andere arbeidsmigrant” en/of Artikel 8.4 “voor verblijfsruimte die reeds in gebruik was voor inwerkingtreding van deze wet of waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel a of c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, is verstrekt voor inwerkingtreding van deze wet, kunnen burgemeester en wethouders de voorwaarde aan de vergunning verbinden dat de desbetreffende verblijfsruimte binnen drie jaar na inwerkingtreding van deze wet aan de voorwaarde, bedoeld in het tweede lid onderdeel b, moet voldoen”.

Vastgesteld is dat arbeidsmigranten in voorkomende omstandigheden binnen vier weken na het einde van dienstverband de huisvestingslocatie moeten verlaten, met alle gevolgen van dien. Wat de gevolgen zijn van zulk een ontslag in combinatie met het verliezen van een dak boven je hoofd – bijvoorbeeld als gevolg van een conflict met de werkgever en/of de huisvester (in dit geval één en dezelfde, daar waar de Commissie Roemer adviseert deze te scheiden), is niet geregeld in het beheersplan. Na ontslag moet de bewoner de huisvesting binnen vier weken verlaten en bij ontslag op staande voet waarschijnlijk direct, volgens het document “acties bij overlast”. Daarmee wordt de vrijheid van deze mensen hen als gevolg van de dubbele afhankelijkheid gedeeltelijk afgenomen, wat in strijd is met de grondwet en de huurbescherming. Dakloosheid – zo is in de regio gebleken – dient zich dan onmiddellijk aan – met alle gevolgen van dien op het gebied van een humane situatie voor de betreffende arbeidsmigrant, die – in zijn algemeenheid - vaak óók nog afhankelijk is van vervoer van en naar zijn land van herkomst door de werkgever/huisvester. Hoe staat een en ander in verhouding tot de Wet goed verhuurderschap?

Goede ruimtelijke ordening

Naar onze mening heeft de gemeente inbreuk gemaakt op *goede ruimtelijke ordening*. We hebben in het besluit op de (gewijzigde) aanvraag omgevingsvergunning St. Jorisweg 70 geen uitgebreide belangenafweging aangetroffen. Als het bijvoorbeeld gaat om “redelijke eisen van welstand” stelt de gemeente dat zij niet beoordeeld heeft op welstandscriteria, omdat de uiterlijke verschijningsvorm – in dit geval van de bedrijfsloods – niet veranderd. Terwijl juist dat aspect van uitermate groot belang is, nu de bedrijfsloods dienst gaat doen als “verblijfslocatie”. Het ontbreken van ramen – zie onze opmerkingen onder het kopje “Humane normen”. Een aanvaardbaar woon- en leefklimaat wordt daardoor – en gezien de andere genoemde zaken - niet gewaarborgd.

Ons inziens wordt door het College van B&W in haar besluit op de zienswijzen op onheuse gronden geconcludeerd dat het meewerken aan het realiseren van huisvesting voor arbeidsmigranten niet in

strijd is met een *goede ruimtelijke ordening*. “Ruimtelijke Ordening” (RO) heeft als doel het zo goed mogelijk (her)inrichten en gebruiken van de beschikbare ruimte (land en water) van een gebied. Bij ruimtelijke ordening gaat men uit van de mogelijkheden van de ruimte en de wensen van de samenleving. Ruimtelijke ordening is een proces waarbij de overheid, gebruik makend van een groot aantal regels en na afweging van individuele en groepsbelangen, *de ruimte zodanig inricht of herinricht dat het welzijn van de burgers zo goed mogelijk wordt gediend*. Kennelijk is het College van B&W van er van overtuigd dat zij niet in strijd handelt met een *goede* ruimtelijke ordening. Daar waar “goede ruimtelijke ordening” het welzijn van de burgers moet dienen zijn de belangen van de arbeidsmigranten, omwonenden en andere inwoners van Horst aan de Maas volledig buiten beschouwing gebleven.

Uit de stukken blijkt dat de gemeente op elk moment zeer nadrukkelijk de belangen van de aanvrager onderzocht en uiteindelijk gefaciliteerd heeft en uit niets blijkt dat er onderzoek is verricht naar de belangen van arbeidsmigranten en omwonenden/burgers. Sterker nog: met de wet- en regelgeving in de hand heeft de gemeente afgevinkt waar eventuele belemmeringen liggen voor de plannen van de aanvrager en die vervolgens getracht te elimineren, bijvoorbeeld door de ingediende zienswijze te bespreken met de aanvrager en op basis daarvan de aanvraag te (laten) wijzigen, waarna vervolgens gewoon weer ingestemd is met vergunningverlening, in lijn met het eerdere omstreden ontwerpbesluit. Daarmee heeft de gemeente haar oren volledig laten hangen naar de aanvrager. Juist vanuit “goede” ruimtelijke ordening dienen de belangen van de samenleving, c.q. de omwonenden en andere burgers te prevaleren boven de belangen van één individuele ondernemer.

WOO-verzoek

Wellicht ten overvloede melden wij u dat wij bij de gemeente op 15 maart 2023 een WOO-verzoek hebben ingediend, dat tot op heden nog niet is gehonoreerd. In dat kader hebben wij beroep aangetekend bij uw rechtbank (zaaknummer ROE 23 / 3338 WOO). Het tekent de manier waarop de gemeente Horst aan de Maas met deze zaak omgaat.

Het is van belang te weten dat het WOO-verzoek is aangevraagd om daarmee gegevens te verzamelen die zouden kunnen leiden tot aanvulling van de door de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten ingediende Zienswijze. Dat is ook uitdrukkelijk zo gecommuniceerd met de gemeente Horst aan de Maas (in de persoon van ambtenaar Pascal Wolters, die toegezegd heeft dat een beoordeling van de Zienswijzen niet zou plaatsvinden vooraleer voldaan was aan het WOO-verzoek).

Gezien bovenstaande achten wij de verleende omgevingsvergunning onrechtmatig en in strijd met een goede ruimtelijke ordening en vragen wij u de vergunning te vernietigen

Met vriendelijke groet,
Paul Geurts
(namens de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten)